

4. marts 2010

FM 2010/141

I henhold til § 32 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætte jeg hermed følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af landstingsloven om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer, hvorved der i landstingsloven indsættes en bestemmelse svarende til § 2 i landstingsloven om valg til Grønlands Landsting.

(Medlem af Inatsisartut, Malik Berthelsen Siumut)

Begrundelse:

For at kunne stemme og for at kunne stille op til et kommunalvalg skal man – som reglerne er i dag – have haft fast bopæl i Grønland i mindst 6 måneder forud for valgets afholdelse.

Dette krav rammer landsmænd, som midlertidigt må bosætte sig uden for landet, f.eks. for at tage en uddannelse, eller af helbredsmæssige grunde.

Jeg har selv oplevet, at blive erklæret ikke-valgbar til kommunalvalget i Sisimiut, fordi jeg forud for dette havde opholdt mig i Danmark i 3 måneder i forbindelse med et sprogscoleophold.

Anderledes stiller det sig med hensyn til valg til Inatsisartut. Også her gælder som udgangspunkt et krav om mindst 6 måneders fast bopæl i grønland forud for valget, men § 2 i Landstingslov nr. 9 af 31. oktober 1996 om valg til Grønlands Landsting, dispenserer for dette krav, for personer, der i en periode opholder sig uden for landet, herunder blandt andet studerende. Blot er det et krav, at de pågældende forud for fraflytningen har været tilmeldt folkeregisteret i mindst 2 år.

For de, som midlertidigt har måttet bosætte sig uden for landet, er muligheden for at deltage i et valg, således forskellig, alt efter om der er tale om et kommunalvalg eller et valg til Inatsisartut.

Lad os eksemplificere dette: En borger tager til udlandet for at tage en højere uddannelse, som f.eks. økonomi eller en anden samfundsvidenskabelig uddannelse. 5 måneder før der er valg til kommunalbestyrelsen returnerer vedkommende til sin hjemby og ønsker at stille op til kommunalbestyrelsen. Skal vedkommende så vente 4 år for at kunne gøre det? Det skal den pågældende efter de regler, som gælder i dag - på trods af at vedkommende har ret til at stille op til Inatsisartut med det samme.

Jeg mener, at denne retstilling ikke er passende for dem, der ønsker at tage en uddannelse og er nødt til at tage til udlandet med henblik herpå.

Derfor foreslår jeg en bestemmelse svarende til § 2 i Landstingslov nr. 9 af 31. oktober 1996 om valg til Grønlands Landsting indsat i lov om valg til kommunalbestyrelser.

Derved vil reglerne om valgret og valgbarhed til både kommunen og Inatsisartut fremstå tilpasset i forhold til hinanden. Det kan nemlig ikke passe, at en person, som har ret til at stemme og stille op til Inatsisartut ikke skal have samme ret hvad angår valg til en kommunalbestyrelse.

Da vi sætter de unges uddannelse højt, og alle er interesseret i, at så mange som muligt uddanner sig, håber jeg, at forslaget med tanke herpå bliver vel modtaget.

BILAG

Landstingslov nr. 10 af 31. oktober 1996 om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer (Uddrag):

§ 1. Valgret til kommunalbestyrelsen har med den i § 2 nævnte undtagelse enhver, der opfylder aldersbetingelsen for valgret til Folketinget, har fast bopæl i vedkommende kommune senest 6 uger før valget, og enten

- 1) har dansk indfødsret og har haft fast bopæl i Grønland i mindst 6 måneder forud for valgets afholdelse eller
- 2) har haft fast bopæl i riget i mindst 3 år og har haft fast bopæl i Grønland i mindst 6 måneder forud for valgets afholdelse.

Stk. 2. Ethvert kommunalbestyrelsesmedlem, der som led i udøvelsen af kommunalbestyrelseshverv, bliver udpeget til formand på fuldtid i en landsdækkende interesseorganisation, som har hjemsted i en anden kommune, har valgret i fraflytterkommunen. [...]

§ 3. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

§ 4. Valgbar til kommunalbestyrelsen er enhver, som i henhold til § 1 har valgret til denne, medmindre vedkommende inden for de sidste 5 år ved endelig dom eller bødevedtagelse er pålagt en kriminalretlig foranstaltning eller inden for de sidste 3 år har været undergivet kriminalretlig foranstaltning for et forhold, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af kommunalbestyrelsen. Fristerne regnes fra valgdagen.

Stk. 2. En person kan dog altid opstille til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af kriminalretlige foranstaltninger”

Landstingslov nr. 9 af 31. oktober 1996 om valg til Grønlands Landsting (Uddrag):

§ 2. Følgende personer, der midlertidigt har taget ophold uden for Grønland, og de med disse personer samlevende ægtefæller, har valgret til Landstinget, hvis de, bortset fra kravet om fast bopæl, i øvrigt opfylder kravene i § 1:

- 1) Personer der opholder sig uden for Grønland i uddannelsesøjemed.
- 2) Personer der opholder sig uden for Grønland af helbredsmæssige grunde.
- 3) Personer der opholder sig i Danmark i forbindelse med udførelse af hvervet som folketingsmedlem valgt i Grønland.
- 4) Personer der opholder sig i udlandet som repræsentant for Grønlands Hjemmestyre.
- 5) Personer der opholder sig uden for Grønland og som i henseende til tilknytning til Grønland ganske må sidestilles med de under 1-4 nævnte personer.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte personer har dog kun valgret, hvis de forud for fraflytningen har været tilmeldt folkeregisteret i Grønland mindst 2 år.

Stk. 3. Med samlevende ægtefæller j f. stk. 1 sidestilles personer, som har etableret et ægteskabsliggende samlivsforhold inden udrejsen.